

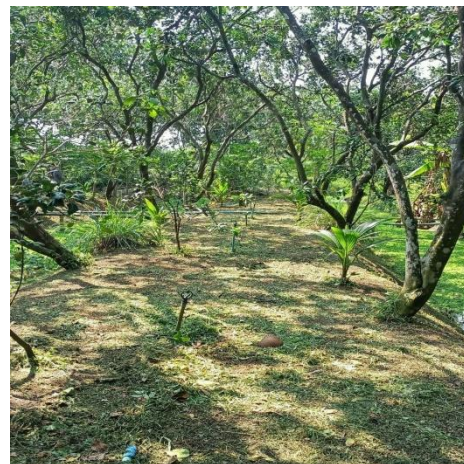
รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายอำนาจ สังข์กุล
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๔๗ หมู่ ๓ ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
โทรศัพท์ : ๐๘๕-๑๗๗๔๔๗๙ Facebook : Line :
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ ๖
สถาบันการศึกษา โรงเรียนวัดบางแคกลาง
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ รับจ้าง
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๘๕๐,๕๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ส้มโอขาวใหญ่
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
๒.๑ แปลงส้มโอ พันธุ์ขาวใหญ่

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การตรวจวิเคราะห์ดิน โดยเน้นการเก็บตัวอย่างดินและการใช้ปุ๋ยตามวิเคราะห์ดิน โดยการส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ที่สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสงคราม

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี มีการใช้ปุ๋ยแบบผสมผสานอย่างมีคุณภาพ เน้นการผลิตปุ๋ยน้ำหมักใช้เอง เช่น น้ำหมักปลา เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี อาทิกการใช้ควันไฟไล่แมลง โดยจะใช้วัสดุในสวน เช่น กะลามะพร้าว กิ่งส้ม กิ่งไม้ต่าง ๆ นำมาสุกไฟในช่วงเช้าหรือเย็น วันเว้นวันพร้อมกับมีการใช้สารสะเดาป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีการใช้ลูกเหม็น แวนอนบนต้น โดยการใส่ขวดน้ำส้มเจาะรู ระยะห่างสลับกันไป

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การลอกเลน จะดำเนินการปีละครั้ง ในช่วงเดือนมีนาคมถึง เดือนกรกฎาคม โดยจะมีการนำตะกอนดินเลนจากหลังร่องให้มีความหนาของดินประมาณ ๕ เซนติเมตร เพื่อเป็นการเปิดช่องทางให้เกิดการไหลเวียนของน้ำภายในร่องสวน ทำให้อินทรีย์วัตถุที่ลอยมากับน้ำ เพื่อมาทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้พืชเจริญงอกงาม ลดการหลุดโรตของต้น

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การตัดแต่งกิ่ง เพื่อเพิ่มผลผลิตโดยจะเริ่มตัดแต่งกิ่งตั้งแต่ส้มมีอายุได้ ๔ ปี ขึ้นไป เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่งและติดผลได้ดี เมื่อส้มมีอายุได้ ๕ ปี จะทำการตัดแต่งกิ่งซ้อนในทรงพุ่มนำกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ออก เพื่อให้แสงแดดส่องถึงบริเวณโคนต้นไม้และป้องกันแมลงเข้าทำลาย อีกทั้งยังสามารถบังคับให้ออกดอกตรงไหนก็ได้ โดยการตัดกิ่งไว้ดอก แต่ต้องมีความยาวของกิ่งที่ตัดประมาณ ๑๐ นิ้ว สิ่งสำคัญ คือให้สังเกตจากใบส้ม ก่อนทำการตัดแต่งกิ่งทุกครั้ง ต้องเป็นใบที่ค่อนข้างแก่ หรือเรียกว่า “ใบเพสลาด” ถ้าใบอ่อนเกินไปจะทำให้การแตกยอดใหม่และออกดอกช้า หรืออาจจะไม่แตกเลย ฉะนั้นเกษตรกรจะต้องใช้การสังเกตด้วยตนเอง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๖ การเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น การส่งออก เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตตามระยะเวลา ๒๔๐ วัน นับตั้งแต่ออกดอก ตลาดผู้บริโภคในท้องถิ่น เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตตามระยะเวลา ๒๗๐ วัน นับตั้งแต่ออกดอก และทำการคัดเกรดผลผลิตเข้าสู่กระบวนการมาตรฐาน GAP ขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๕. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

๕.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิต (การเก็บดินและการตรวจวิเคราะห์ดิน, การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์, การผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ, การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี)

๒. การเพิ่มผลผลิต (เทคนิคการเพิ่มผลผลิตส้มโอโดยการตัดแต่งกิ่ง, การลอกเลน)

๕.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๕.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การจัดทำบัญชี

๕.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การลอกเลน

จะดำเนินการปีละครั้ง ในช่วงเดือนมีนาคมถึง เดือนกรกฎาคม โดยจะมีการนำตะกอนดินเลนสาดหลังร่องให้มีความหนาของดินประมาณ ๕ เซนติเมตร เพื่อเป็นการเปิดช่องทางให้เกิดการไหลเวียนของน้ำภายในร่องสวน ทำให้อินทรีย์วัตถุที่ลอยมากับน้ำ เพื่อมาทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้พืชเจริญงอกงาม ลดการทรุดโทรมของต้น

วัตถุประสงค์ของการลอกเลน

๑. ควบคุมวัชพืช

- ลดการแข่งขันระหว่างวัชพืชกับต้นส้มโอในการแย่งน้ำ แร่ธาตุ และแสงแดด
- ป้องกันวัชพืชที่อาจเป็นแหล่งสะสมของโรคและแมลงศัตรูพืช

๒. ส่งเสริมการระบายอากาศและการระบายน้ำของดิน

- การเปิดหน้าดินช่วยให้ดินรอบโคนต้นโปร่ง รากหายใจได้ดี
- ช่วยลดการอัดขึ้นที่อาจทำให้เกิดโรครากเน่าโคนเน่า

๓. ลดแหล่งสะสมของโรคและแมลง

- เศษซากพืชหรือใบไม้เน่ามักเป็นที่อยู่อาศัยของเชื้อรา แมลง และพยาธิพืช
- การลอกเลนช่วยให้พื้นที่สะอาด ลดการระบาดของโรค

๔. เตรียมพื้นที่สำหรับการใส่ปุ๋ยหรือวัสดุบำรุงดิน

- พื้นที่รอบโคนต้นที่สะอาดทำให้การใส่ปุ๋ยหรือปุ๋ยหมักมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ปุ๋ยสามารถซึมลงดินและดูดซึมเข้าสู่รากได้ดี

๕. ส่งเสริมการเจริญเติบโตของต้นส้มโอ

- เมื่อต้นไม่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปราศจากการรบกวนจากวัชพืชหรือศัตรูพืช จะ

สามารถเจริญเติบโตได้ดี ให้ผลผลิตมากและมีคุณภาพ

ขั้นตอนการลอกเลน

๑. สำรวจพื้นที่รอบโคนต้นส้มโอ

- ตรวจสอบความหนาแน่นของวัชพืชและเศษซากพืชรอบโคนต้น
- ประเมินระดับความชื้นและสภาพดิน

๒. กำจัดวัชพืชและเศษซากพืช

- ใช้จอบ คราด หรือเครื่องมือเกษตร กำจัดหญ้าและวัชพืชรอบโคนต้น (ประมาณรัศมี ๐.๕-๑ เมตร)
- เก็บเศษใบไม้ กิ่งไม้ หรือผลส้มโอที่ร่วงให้หมด เพื่อป้องกันโรค

๓. ตักดินเลนจากร่องสวน

- ใช้จอบลอกหน้าดินออกเล็กน้อย (ความลึกประมาณ ๕-๑๐ ซม.) ระมัดระวังอย่าให้กระทบรากส้มโอ
- นำตะกอนดินเลนสาดหลังร่องให้มีความหนาของดินประมาณ ๕ เซนติเมตร

๔. ปรับพื้นที่รอบโคนต้น

- ปรับระดับดินให้เรียบ และสามารถระบายน้ำได้ดี
- บางพื้นที่อาจทำการยกดินสูงรอบโคน เพื่อป้องกันน้ำขังในฤดูฝน

๕. ใส่ปุ๋ยหรือปุ๋ยหมัก

- หลังจากลอกเลนแล้วควรใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเพื่อบำรุงดิน
- หากใส่ปุ๋ยเคมี ให้ฝังไว้ต้นๆ ไม่ให้สัมผัสรากโดยตรง

๖. กำจัดวัชพืชสม่ำเสมอ

- ควรลอกเลนปีละ ๑ ครั้ง ในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนกรกฎาคม หรือเมื่อวัชพืชเริ่มหนาแน่น

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ในเวทีเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และ แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เพื่อร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประกอบด้วยคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร และวางแผนการขับเคลื่อนงาน รวมถึงการเสนอปัญหา และความต้องการของพื้นที่ที่จะพัฒนา เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขในการนำแผนฯ เข้าเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอมัว มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) โดยดำเนินการจัดประชุมในเวทีเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และ แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เพื่อร่วมกันกำหนดแผนราย ศพก. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าร่วมกำหนดแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอมัว สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานตรวจบัญชีหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ได้แก่ อบต.ในพื้นที่ และเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร เพื่อมารับฟังปัญหา

แผนราย ศพก. อำเภอมัว

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เมื่อก่อนนายอำนาจ สังข์กุล มีอาชีพรับจ้างขึ้นเลนในร่องสวนและรับจ้างทำสวนส้มโอ จึงมีความคิดอยากมีสวนส้มโอ จึงหาวิธีการต่าง ๆ ในการปลูกส้มโอ โดยการทำการเช่าสวนส้มโอ จำนวน ๗ ไร่ เนื่องจากมีประสบการณ์ในการทำสวน และเป็นคนที่ชอบค้นคว้าหาความรู้ ทดลองทำ ลองผิดลองถูก ในการทำสวนส้มโอ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี และหาวิธีในการลดต้นทุนการผลิตส้มโอ โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านมาผสมผสานกับความรู้สมัยใหม่ที่ได้รับการเรียนรู้ จนในการสุดท้ายประสบความสำเร็จ สามารถได้เป็นเจ้าของสวน ด้วยประสบการณ์ ๒๐ กว่าปี ของการพัฒนาสวนส้มโอมีอาชีพ ด้วยการมุ่งลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต ด้วยต้นทุนธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพด้วยการศึกษาตลาด จนเป็นเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการผลิตส้มโอ

นายอำนาจได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นแบบอย่างให้คนในชุมชน จนได้รับคัดเลือกให้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออัมพวา โดยใช้พื้นที่ทำการเกษตรของตนเองเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ สร้างเครือข่ายและจัดการด้านการผลิต ปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมสนับสนุน ในการสร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรทั่วไป จนเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรในพื้นที่ สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ในชุมชน และต่างชุมชน ได้เป็นอย่างดี และสุดท้ายนายอำนาจ สังข์กุล มีความต้องการอยากถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นที่สนใจในการปลูกส้มโอ โดยนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต โดยใช้หลักการทางวิชาการจากองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาสนับสนุนต่อไป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๒.๑ การระบาดของแมลงศัตรูพืชเข้าทำลายสวนส้มโอ

๒.๒ ราคาผลผลิตที่ผันผวน ตามสภาพอากาศ และสภาพแวดล้อม

๒.๓ คุณภาพมาตรฐานผลผลิต

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑.๑) การลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ การผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี

๑.๒) การเพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยเทคนิคการเพิ่มผลผลิตส้มโอโดยการตัดแต่งกิ่ง การลอกเลน เพื่อลดการใช้สารเคมี

๑.๓) การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ โดยการให้น้ำบนยอดส้มโอ เพื่อป้องกันต้นส้มโอขาดน้ำ และลดการเกิดโรค และแมลงศัตรูพืช

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๒.๑) ศึกษาปัญหา วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

๒.๒) การคัดเลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เช่น ดินฟ้าอากาศ หรือชนิดพืชที่ปลูก

๒.๓) หองศ์ความรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๔) การทดลองและประเมินผลทดลองใช้เทคโนโลยีในพื้นที่จริงในช่วงเวลาและขนาดพื้นที่ที่เหมาะสม โดยวัดผลจากปัจจัย เช่น ปริมาณผลผลิต คุณภาพผลผลิต การประหยัดต้นทุนหรือแรงงาน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และพิจารณาด้านต้นทุนและการเข้าถึง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

เทคโนโลยีการให้น้ำบนยอดส้มโอ หรือการให้น้ำแบบพ่นฝอยเหนือทรงพุ่ม เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้หลักการกระจายน้ำให้ทั่วบริเวณยอดและทรงพุ่มของต้นส้มโอ ซึ่งมีประโยชน์ เช่น การลดอุณหภูมิ การล้างฝุ่นหรือสารพิษจากอากาศ หรือการเลียนแบบฝนเพื่อล่อดอก โดยขั้นตอนการให้น้ำบนยอดส้มโอโดยใช้หลักวิชาการ มีดังนี้

๑. ประเมินความจำเป็นของการให้น้ำบนยอด

ก่อนดำเนินการต้องประเมินถึงวัตถุประสงค์ในการให้น้ำก่อน เช่น การกระตุ้นให้ออกดอก (โดยเลียนแบบฝนแรก) ลดอุณหภูมิช่วงอากาศร้อนจัด ล้างฝุ่นหรือสารเคมีจากใบพืช เป็นต้น

๒. เลือกระบบให้น้ำที่เหมาะสม

ใช้หัวพ่นฝอย ที่สามารถกระจายน้ำได้สม่ำเสมอรอบทรงพุ่ม ติดตั้งหัวพ่นน้ำสูงกว่าทรงพุ่มเพื่อให้ น้ำตกคลุมทั่วใบและยอด

๓. กำหนดระยะเวลาการให้น้ำ

คำนวณตามความต้องการน้ำของต้นส้มโอ (ประมาณ ๒๕-๓๕ ลิตร/ต้น/วัน แล้วแต่ขนาดต้นและอายุ) ปรับระยะเวลาให้น้ำให้ได้ปริมาณที่เหมาะสม โดยวัดจากปริมาณน้ำที่ตกถึงโคนต้น และการซึมลงในดิน

๔. ให้น้ำในช่วงเวลาที่เหมาะสม

ควรให้น้ำช่วงเช้า (ก่อน ๙.๐๐ น.) หรือ เย็น (หลัง ๑๖.๐๐ น.) หลีกเลี่ยงการให้น้ำกลางวัน เพราะอาจทำให้เกิดใบไหม้จากเลนส์น้ำ และเกิดการสูญเสียน้ำจากการระเหยสูง

๕. ตรวจสอบและประเมินผล

ตรวจสอบความชื้นของดินหลังให้น้ำ โดยใช้อุปกรณ์วัดความชื้นหรือใช้มือสัมผัสดิน (ดินควรชื้นลึก ๒๐-๓๐ ซม.) ตรวจสอบการกระจายน้ำว่าเหมาะสมหรือไม่ หมั่นล้างหัวพ่น และดูแลระบบให้ทำงานสม่ำเสมอ

ข้อควรระวัง

- หากพ่นน้ำบนยอดบ่อยเกินไป อาจเพิ่มความชื้นจนเสี่ยงต่อโรคใบจุด ใบร่วง หรือเชื้อรา

- ไม่ควรใช้ในช่วงติดดอกหรือติดผลมาก เพราะอาจทำให้ ดอกร่วง/ผลร่วง ได้

- ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำบนยอดในพื้นที่ที่มีโรคแพร่กระจายง่าย เช่น โรคราน้ำค้าง หรือโรคแอน

แทรคโนส

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ส้มโอ พื้นที่ปลูกจำนวน ๔.๕ ไร่

๑.๒) มะพร้าวน้ำหอม พื้นที่ปลูกจำนวน ๕ ไร่

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ส้มโอ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าปุ๋ยเคมี เป็นเงิน ๑๔,๒๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าปุ๋ยคอก เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าน้ำหมัก เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าไฟ ค่าน้ำมัน เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่ายา เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๖) ค่าแรง เป็นเงิน ๒๓,๖๐๐ บาท/ไร่

ผลผลิตเฉลี่ย (ปีละ ๓๐ ตัน กก.ละ ๓๕ บาท) เฉลี่ย ๒๓๓ ตัน/ไร่/ปี

รวมต้นทุนการผลิตทั้งหมดเฉลี่ย ๔๔,๐๐๐ บาท/ไร่

รายได้สุทธิเฉลี่ย ๑๘๙,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ จำหน่ายส้มโอ

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๗๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๒) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ต้อนรับคณะศึกษาดูงาน

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

๑. สามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตส้มโอ ได้รับมาตรฐาน GAP

๒. ได้เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร สามารถแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการผลิตส้มโอจากหลาย ๆ พื้นที่

๓. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการรับคณะศึกษาดูงาน

๔. ได้พัฒนาศักยภาพและเรียนรู้องค์ความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

๑. ได้รับองค์ความรู้จากแปลงเรียนรู้ของศูนย์ฯ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒. เกษตรกรที่มาเรียนรู้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ

๓. สามารถลดต้นทุนการผลิตจากการเก็บดินและการตรวจวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

การผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ และการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี

๔. เกษตรกรได้รับเทคนิคการเพิ่มผลผลิตส้มโอโดยการตัดแต่งกิ่ง การลอกเลน และได้รับมาตรฐาน GAP เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

๑. ชุมชนมีศูนย์เรียนรู้ ศพก. ที่มีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนได้
๒. ชุมชนสามารถสร้างเครือข่ายเพิ่มขึ้น และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานต่าง ๆ
๓. ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการรับคณะศึกษาดูงาน และเป็นที่รู้จักมากขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยีการให้น้ำบนยอดส้มโอ หรือการให้น้ำแบบพ่นฝอยเหนือทรงพุ่ม แม้จะดูเหมือนใช้น้ำมากกว่าแบบหยดหรือแบบพ่นใต้พุ่ม แต่หากออกแบบและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ก็สามารถช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกษตรและชุมชน ได้หลายด้าน ดังนี้

๑. ลดการใช้น้ำเกินจำเป็น

- ช่วยลดการใช้น้ำเกินความจำเป็น
- ประหยัดน้ำได้มากเมื่อเทียบกับการให้น้ำแบบรดด้วยสายยางหรือรถน้ำ

๒. ลดการพังทลายของดิน ระบบพ่นน้ำเป็นฝอยเลียนแบบฝนธรรมชาติ น้ำซึมลงดินช้าไม่กัดเซาะหน้าดิน

- ช่วยป้องกัน การชะล้างหน้าดิน และการสูญเสียอินทรีย์วัตถุในดิน
- ลดความเสี่ยงต่อการเกิดตะกอนที่ไหลลงแหล่งน้ำในชุมชน

๓. ลดการปล่อยน้ำเสียลงแหล่งน้ำธรรมชาติ หากมีการควบคุมปริมาณและช่วงเวลาให้น้ำ

- จะไม่มีน้ำส่วนเกินไหลบ่า ปนเปื้อนสารเคมี/ปุ๋ยลงแหล่งน้ำสาธารณะ
- ช่วยลดมลพิษในลำคลองหรือแม่น้ำใกล้แปลงเกษตร

๔. ประหยัดพลังงานในระบบน้ำ ระบบพ่นฝอยสามารถใช้พลังงานจาก ปั้มน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ได้ง่ายกว่าระบบให้น้ำแรงดันสูงอื่น ๆ

- ลดการใช้ไฟฟ้า
- สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนในชุมชน

๕. ลดการใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น การให้น้ำบนยอดช่วยลดฝุ่นหรือสารพิษที่เกาะใบจากมลพิษในอากาศหรือยาฆ่าแมลง

- ลดความจำเป็นในการพ่นสารฆ่าเชื้อบ่อย
- สนับสนุนการทำเกษตรแบบปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

๖. เพิ่มคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชน การติดตั้งระบบพ่นน้ำช่วยให้ลดภาระงานคน

- มีเวลาทำงานอื่นหรือพักผ่อนได้มากขึ้น
- ลดโอกาสสัมผัสสารเคมี
- ส่งเสริมสุขภาพของคนในครอบครัวและชุมชนในระยะยาว

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) การลอกเลน มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งในระดับแปลงเกษตรและชุมชน โดยรอบ การลอกเลนในสวนส้มโอ ไม่ใช่แค่การดูแลสวนให้สะอาด แต่คือการช่วยรักษาทรัพยากรดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนสำหรับเกษตรกรและชุมชน ดังนี้

๑. อนุรักษ์ทรัพยากรดิน

การลอกเลนช่วยขจัดวัชพืชและอินทรีย์วัตถุที่เน่าเปื่อย ซึ่งอาจเป็นแหล่งสะสมโรคหรือแมลงที่ทำลายราก เปิดหน้าดินให้ดินหายใจได้ดี ส่งเสริมโครงสร้างดินให้ร่วนซุย ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมี เพราะดินมีสุขภาพดีขึ้น มีผลต่อการลดความเสี่ยงของดินในระยะยาว รักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินในพื้นที่

๒. ลดการพังทลายของดิน

เมื่อไม่มีวัชพืชหรือเศษซากพืชสะสม ลดแหล่งเพาะพันธุ์แมลงศัตรูพืช และลดความจำเป็นในการพ่นยาฆ่าแมลงหรือสารเคมีควบคุมวัชพืช มีผลต่อการลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดินและน้ำ ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรอบสวน

๓. อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ดินที่ผ่านการลอกเลนและพรวนดิน จะซึมน้ำได้ดีขึ้น ลดการไหลบ่า ลดการสูญเสียน้ำจากการระเหยบนพื้นผิวที่มีวัชพืชปกคลุมหนาแน่น มีผลต่อการประหยัดน้ำ รักษาน้ำใต้ดิน และช่วยให้หน้าฝนซึมลงดินอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ลดผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรอบ

ลดการขยายพันธุ์ของวัชพืชรุกราน (เช่น หญ้าคา หญ้าแพรก) ลดการสะสมของพืชเน่าและผลเน่าที่อาจลอยไปปนเปื้อนในแหล่งน้ำใกล้เคียง มีผลต่อการรักษาความสมดุลของพืชพื้นถิ่น และป้องกันการปนเปื้อนของแหล่งน้ำในชุมชน

๕. ช่วยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

การลอกเลนเป็นงานที่ใช้แรงงานคนหรือเครื่องมือพื้นฐาน ไม่ต้องพึ่งพาเครื่องจักรหรือพลังงานมากสามารถนำวัชพืชหรืออินทรีย์วัตถุที่ได้ไป ทำปุ๋ยหมัก หรือคลุมดินได้ มีผลต่อการสร้างวัฏจักรการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในแปลงเกษตร

๒) การใช้น้ำหมักชีวภาพ ในการบำรุงต้นส้มโอไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของผลไม้ แต่ยังมีประโยชน์อย่างมากในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยตรงและโดยอ้อมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกษตรยั่งยืน และ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า ดังนี้

๑. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน และลดการสะสมของสารเคมีในสิ่งแวดล้อม

๒. พื้นฟูและอนุรักษ์ดิน ดินมีชีวิตมากขึ้น ไม่เสื่อมเร็ว และสามารถปลูกพืชต่อเนื่องได้โดยไม่ต้องพักดิน

๓. ลดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ รักษาคุณภาพน้ำในพื้นที่เกษตรและแหล่งน้ำชุมชน

๔. ใช้ของเสียทางเกษตรให้เกิดประโยชน์ ลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกจากการเผาขยะ และลดภาระในการจัดการขยะของชุมชน

๕. ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และระบบนิเวศในสวน ลดสารตกค้างในผลผลิต ดีต่อผู้บริโภค ช่วยขยายตลาดเกษตรปลอดภัย

๓) การปลูกพืชผสมผสาน มีประโยชน์อย่างมากต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะในด้านดิน น้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑. อนุรักษ์ดิน

การปลูกพืชผสมผสาน สามารถช่วยลดการชะล้างพังทลายของดิน และเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน เช่น พืชคลุมดินจะช่วยเพิ่มธาตุอาหารและโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น

๒. อนุรักษ์น้ำ

การปลูกพืชผสมผสาน ช่วยลดการระเหยของน้ำจากดิน ป้องกันแสงแดดและลม ลดการสูญเสีย น้ำและเพิ่มการซึมซับน้ำลงใต้ดิน ช่วยให้ดินมีโครงสร้างโปร่ง ส่งเสริมการอุ้มน้ำและซึมซับน้ำได้ดีขึ้น

๓. อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

การปลูกพืชผสมผสาน สามารถลดการใช้สารเคมี ในการปลูกพืชผสมผสานสามารถใช้แมลงศัตรูธรรมชาติควบคุมแมลงศัตรูพืชได้ จึงลดการพึ่งพาสารเคมี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. อำเภออัมพวา ได้ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้สามารถวางแผนการผลิตและให้คำแนะนำเกษตรกรได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจริงของแต่ละแปลง ถือเป็นผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญในการยกระดับความรู้ ความสามารถ และความมั่นคงทางอาชีพของ เกษตรกรในพื้นที่อย่างยั่งยืน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. ศพก. อำเภออัมพวา เป็นศูนย์กลางการอบรมและศึกษาดูงานด้านการเกษตร ทำหน้าที่เป็น แหล่งเรียนรู้ โดยใช้พื้นที่เกษตรของเกษตรกรต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้มีการจัดอบรมและต้อนรับคณะศึกษา ดูงานจากภายในศูนย์ และภายนอกพื้นที่ที่เป็นเครือข่าย มีหลักสูตรที่หลากหลาย ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต (การเก็บดินและการตรวจวิเคราะห์ดิน, การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์, การผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ, การ ป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี) การเพิ่มผลผลิต (เทคนิคการเพิ่มผลผลิตส้มโอโดยการตัดแต่งกิ่ง, การลอกเลน) เศรษฐกิจพอเพียง และการจัดทำบัญชี

๒. ศพก. อำเภออัมพวา มีเกษตรกรต้นแบบหรือวิทยากรประจำศูนย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะฐาน เรียนรู้ต่าง ๆ สามารถทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ได้อย่างเข้าใจง่ายและเป็นกันเอง

๓. ศพก. อำเภออัมพวา มีสื่อ อุปกรณ์ และแปลงเรียนรู้ครบถ้วน ศพก. มีการจัดพื้นที่สาธิต มี สถานที่ที่สามารถรองรับคณะศึกษาดูงานได้

๔. ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม

- มีเกษตรกรที่เข้าร่วมอบรม/เรียนรู้องค์ความรู้จากศูนย์ แล้วนำไปใช้ได้จริง และต่อยอดสู่การ เป็นเกษตรกรต้นแบบรายใหม่ และสามารถสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ช่วยกระตุ้นการสร้างเครือข่าย เกษตรกรในพื้นที่ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง มีคณะศึกษาดูงานเข้าเยี่ยมชมเพิ่มขึ้นทุกปี สะท้อนถึงความเชื่อมั่นในศักยภาพของ ศพก.

- เกษตรกรต้นแบบ ได้เข้าร่วมการประกวด ศพก. ระดับจังหวัด การประกวดส้มโอ คุรบัญชีซึ่งเป็นรางวัลที่การันตีถึงศักยภาพของศูนย์ และการดำเนินงานของศูนย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึง การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก. อำเภอมัวพวา ทำหน้าที่เป็น “ศูนย์ประสานงานระดับตำบล” ที่เกษตรกรสามารถเข้ามาขอคำปรึกษาและแจ้งปัญหาเกี่ยวกับการปลูกมะพร้าว เช่น การป้องกันการระบาดของศัตรูพืช การทำเกษตรผสมผสาน เป็นต้น รวมทั้งมีการวิเคราะห์ปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาดินเสื่อม พืชไม่ให้ผลผลิต โรคแมลงระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ ฯลฯ จากนั้นจะดำเนินการให้คำแนะนำจากทั้งองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ และข้อมูลจากหน่วยงานวิชาการด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. อำเภอมัวพวา มีการบริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ด้านการเกษตร เช่น การอบรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดงาน (งานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ งานฟิวเจอร์ ฯลฯ) หรือหากเกษตรกรอยากทราบวิธีการจัดการแปลงเกษตร ทั้งการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การปลูกพืชแบบผสมผสาน รวมทั้งการตลาด ก็สามารถเดินทางหรือเข้ามาติดต่อได้ตลอด

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ศพก. อำเภอมัวพวา มีช่องทางในการขยายผลองค์ความรู้ผ่านการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ในพื้นที่ เช่น อบรมเกษตรกรผู้นำ กิจกรรมร่วมงานฟิวเจอร์ รวมทั้งการต้อนรับคณะศึกษาดูงาน เปิดให้เยี่ยมชมแปลงเรียนรู้ พร้อมมีวิทยากรอธิบายและสาธิตวิธีปฏิบัติจริง โดยเกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติและได้ผลลัพธ์จากการองค์ความรู้ไปใช้ ดังนี้

๑. เกษตรกรนำองค์ความรู้จาก ศพก. ไปปรับใช้จริงในพื้นที่ของตน เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม ศพก. ได้นำความรู้จากฐานการเรียนรู้ เช่น การตรวจวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ การจัดการการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี การลอกเลน การตัดแต่งกิ่ง และการเพิ่มมูลค่า ส่งผลให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต การนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ไปใช้ เพื่อการผลิตที่ดียิ่งขึ้น และมีมาตรฐาน

๒. เกิดเกษตรกรต้นแบบรุ่นใหม่ในพื้นที่ เกษตรกรบางรายที่ประสบผลสำเร็จจากการเรียนรู้และทดลองปฏิบัติจริง สร้างแรงบันดาลใจและขยายเครือข่ายเกษตรกรที่มีแนวคิดทันสมัย

๓. เกิดการจัดตั้งกลุ่ม/เครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน จากการถ่ายทอดความรู้ของ ศพก. มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศพก. อำเภอมัวพวา ทำงานร่วมกับ สำนักงานเกษตรอำเภอ / เกษตรตำบล / องค์รปกครองส่วนตำบล หน่วยงานด้านการเกษตรต่าง ๆ เช่น สำนักงานพัฒนาที่ดิน สำนักงานตรวจบัญชีและสหกรณ์ รวมทั้งเครือข่าย ศพก. ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของตำบล/หมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร เช่น ข้อมูลดิน น้ำ พืช สภาพแวดล้อม และใช้ร่วมวางแผนพัฒนาการเกษตรระดับพื้นที่

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. วางแผนและกำหนดทิศทางงานดำเนินงานของ ศพก. โดยประสานงานร่วมกับคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนงานประจำปี เช่น แผนอบรม แผนพัฒนาศพก. ฯลฯ

๒. เป็นเกษตรกรผู้นำทางวิชาการและภาคปฏิบัติ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งเป็นวิทยากรในกิจกรรมอบรม ศึกษาดูงาน และกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๓. เป็นผู้ประสานงานหลัก ระหว่าง ศพก. กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนองค์ความรู้ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือการจัดกิจกรรมร่วม

๔. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน โดยติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน และประเมินผลสำเร็จของกิจกรรมในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้

๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ สนับสนุนให้เกษตรกรเข้ามาจับบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ของ ศพก. เช่น การจัดอบรม การจัดแปลงสาธิต การให้คำปรึกษา กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายเกษตรกร

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. สามารถนำความรู้ที่มี นำไปถ่ายทอดให้เกษตรกรรายอื่น รวมทั้งชุมชนให้ประสบความสำเร็จ แก้ไขปัญหาที่พบ และแนวทางการพัฒนาต่อไปได้

๒. เกษตรกรในชุมชนที่ได้รับความรู้จาก ศพก. นำไปปฏิบัติ มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถปลดหนี้ให้กับตัวเองได้

๓. เกษตรกรในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตดีขึ้น รวมทั้งช่องทางการตลาดที่ได้จากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปปฏิบัติ

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออัมพวา โดยใช้พื้นที่ทำการเกษตรของตนเองเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ สร้างเครือข่ายและจัดการด้านการผลิตและการตลาดในชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ศพก.อำเภออัมพวา มีการขยายผลโดยการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อให้ได้นำความรู้ในเรื่องการเกษตรนำไปต่อยอดต่อไป และเพื่อเป็นการสร้างยั่งยืนให้กับอาชีพต่อไป

ศพก.อำเภออัมพวา มีการขยายผลโดยการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตและการดูแลสวนส้มโอ เช่น การตัดแต่งกิ่ง เป็นต้น ให้กับสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ส้มโอตำบลบางขันแตกนำไปต่อยอดต่อไป

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง”

คือ การเรียนรู้ที่ลงลึก เกิดจากประสบการณ์ตรง และนำไปสู่ความเข้าใจที่แท้จริง พร้อมทั้งพัฒนาทักษะความคิด และการปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อได้ทดลองทำจริง จะต้องเผชิญกับสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้จากตำรา

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

๑.๒ สำนักงานเกษตรอำเภออัมพวา

๑.๓ ประธาน ศพก. อำเภออัมพวา

๑.๔ สมาชิก/เครือข่าย ศพก.

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

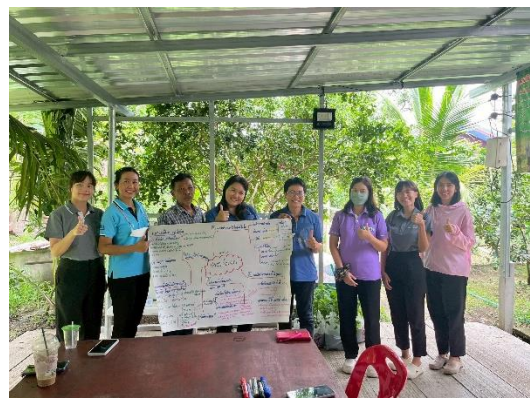
ใช้รูปแบบการถอดบทเรียนแบบการจัดเวทีชุมชน โดยใช้เครื่องมือ Mind Mapping สรุปรูปแบบการถอดบทเรียน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

๔. รูปภาพประกอบการถอดบทเรียน

ภาคผนวก

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก.อำเภอ...อัมพวา... จังหวัด...สมุทรสงคราม

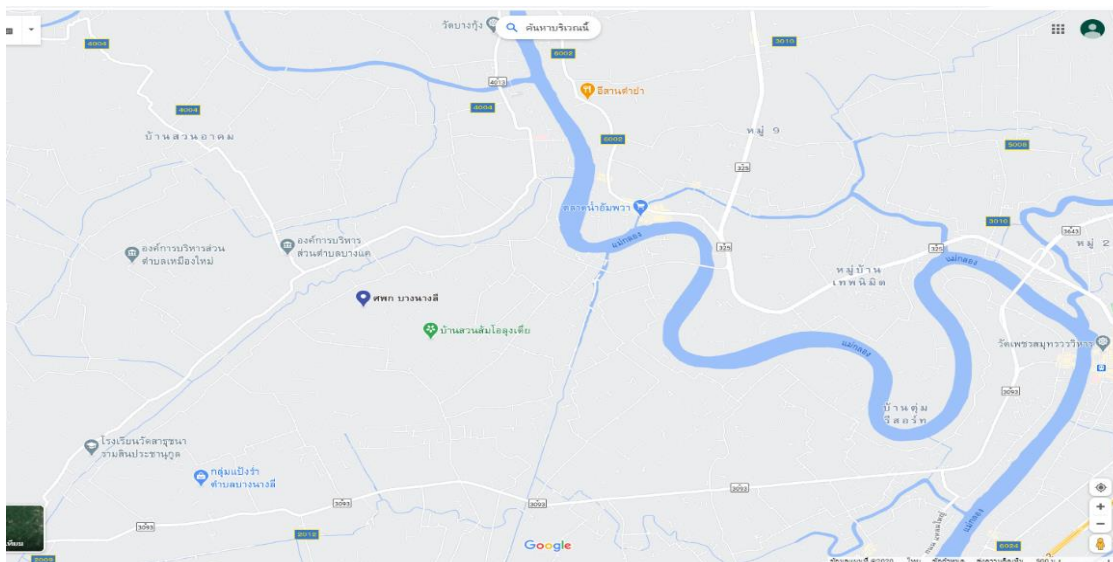
ชื่อศูนย์: วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรส้มโอขาวใหญ่ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

สินค้าหลัก: ...ส้มโอ...

สถานที่ตั้ง: หมู่ที่...๓... ตำบล...บางนางลี่... อำเภอ...อัมพวา... จังหวัด...สมุทรสงคราม...

พิกัด:...x ๖๐๐๖๐๗... y ๑๔๘๓๒๒๘ zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายอำนาจ สังขะกุล

เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๕๑๗๗๔๔๙๗

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย

- การผลิตส้มโอ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ในการกำจัดโรคและศัตรูพืช

การนำไปใช้ประโยชน์ : การใช้ปุ๋ย และสารชีวภัณฑ์ในชุมชน

